

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตรการทำตะกร้าหวายเทียม จำนวน 75 ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์

ความเป็นมา

ในสภาพปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจการเมือง สังคม สิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก เมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้นแต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็วและไม่เพียงพอต่อความต้องการ จึงจำเป็นต้องหาวิธีที่มนุษย์จะต้องสร้างขึ้นหรือทดแทนโดยวิธีต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอด

การจักสานผลิตภัณฑ์จากหวายเทียม เช่น ตะกร้าหรือภาชนะอื่น ๆ รวมถึงการสานอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ จากหวายเทียม เช่น ตะกร้า กระเป๋า กล่องทิชชู ที่ใส่แก้วเยติ เป็นอาชีพอิสระที่กำลังอยู่ในความสนใจของหลาย ๆ คน เนื่องจากการจักสานเป็นภูมิปัญญาที่เป็นพื้นฐานของสังคมไทยซึ่งสืบทอดมาจากบรรพบุรุษโดยในอดีตได้มีการใช้ไม้ไผ่ ใบจาก ใบลาน มาทำตะกร้า กระบุง หรือของใช้สอยในครัวเรือนเป็นจำนวนมาก แต่เนื่องจากยุคสมัยได้เปลี่ยนแปลงไปรูปแบบการใช้งาน หรือรูปแบบผลิตภัณฑ์ย่อมต้องมีการปรับเปลี่ยนให้รับกับความเปลี่ยนแปลงจึงมีการปรับใช้หวายเทียมที่มีสีสันสวยงาม มีความคงทนและสามารถดัดแปลงให้มีรูปทรงที่หลากหลาย มาใช้แทนไม้ไผ่หรือวัสดุธรรมชาติที่กำลังจะหมดไป

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองพิจิตร จึงนำนโยบายสู่การปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรอาชีพที่พบว่า บางหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้ยังไม่เป็นระบบมีเพียงต่อการสอนและถ่ายทอดบอกกล่าวจากบุคคลสู่บุคคล อีกทั้งยังขาดตำราหรือหลักสูตรที่เป็นเอกสาร ศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองพิจิตร จึงพัฒนาหลักสูตรการทำที่ใส่แก้วเยติจากหวายเทียมขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียมรูปทรงต่างๆ และสามารถนำไปเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมได้

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรการประกอบอาชีพที่ทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. เป็นหลักสูตรการประกอบอาชีพที่ส่งเสริมการมีงานทำของประชาชน
3. เป็นหลักสูตรที่ยืดหยุ่น ทั้งเนื้อหา ระยะเวลาเรียน และการจัดกระบวนการเรียนรู้

จุดหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และมีทักษะในการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้หลักสูตรการประกอบอาชีพ ผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพหรือว่างงาน
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ เพื่อสร้างรายได้เพิ่ม

ระยะเวลา จำนวน 75 ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี 10 ชั่วโมง
- ภาคปฏิบัติ 65 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยเนื้อหา 4 เรื่อง

1. ช่องทางการประกอบอาชีพผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม จำนวน 3 ชั่วโมง
 - ความสำคัญในการประกอบอาชีพผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม
 - แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม
 - การสำรวจทรัพยากรในผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม
 - ทิศทางในการประกอบอาชีพ
2. ทักษะการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม จำนวน 65 ชั่วโมง
 - ความรู้พื้นฐานด้านผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม
 - ขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม
3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม จำนวน 3 ชั่วโมง
 - การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม
 - การจัดการตลาดในการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม
4. โครงการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม จำนวน 4 ชั่วโมง
 - ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพ
 - การตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ
 - ประเมินโครงการ/ปรับปรุงโครงการ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. จัดกิจกรรมสำรวจและวิเคราะห์ตนเอง ทรัพยากร อาชีพ และความต้องการของตลาด เพื่อให้ผู้เรียนเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ
2. ฝึกทักษะการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม
 - เรียนรู้จากวิทยากร
 - เรียนรู้ด้วยตนเอง จากสื่อต่าง ๆ
 - เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง
 - เรียนรู้จากกลุ่ม โดยการพบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. จัดกิจกรรมเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ การบริหารจัดการ การผลิต และการบริหารจัดการทางการตลาด
4. ดำเนินการให้ผู้เรียนนำโครงการประกอบอาชีพ ไปสู่การปฏิบัติจริง
5. การนิเทศ ติดตามประเมินโครงการของผู้เรียน และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนา

สื่อการเรียนรู้

1. ศึกษาจากเอกสาร / ใบความรู้
2. ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน / วิทยากร / ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานผ่านการประเมินทดสอบที่มีคุณภาพ (ชิ้นงาน)

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
3. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพ การทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม	1. อธิบายความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียมได้ 2. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพในการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียมได้ 3. สำรวจทรัพยากรในการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียมในชุมชนได้ 4. บอกทิศอาชีพทางการประกอบอาชีพ 4.1 อธิบายเกี่ยวกับการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียมแบบต่างๆได้ 4.2 จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ในการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียมได้ 4.3 อธิบายขั้นตอนและสามารถปฏิบัติการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม	1. ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม 2. แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม 3. การสำรวจทรัพยากรในการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม 4. ทิศทางในการประกอบอาชีพ	1.1 ศึกษาข้อมูลเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา เกี่ยวกับการทำพรมเช็ดเท้าจากหวงดุงเท้า เพื่อเป็นข้อมูลในการประกอบอาชีพการทำพรมเช็ดเท้าจากหวงดุงเท้า 1.2 สำรวจทรัพยากรในการประกอบอาชีพการทำพรมเช็ดเท้าจากหวงดุงเท้าที่มีในท้องถิ่น 1.3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มและสรุปองค์ความรู้ 1.4 ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายทิศทางความก้าวหน้า และพัฒนาอาชีพการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม ในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ ร่วมทุน พ่อค้าคนกลาง แปรรูปผลิตภัณฑ์ ฯลฯ โดยคำนึงถึงความเสี่ยง ความคุ้มค่า และความต้องการของตลาด	3 ชั่วโมง	

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
2. ทักษะการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานด้านการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม 2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักขั้นตอนและสามารถทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม	2.1 วัสดุ – อุปกรณ์การทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม - หวายเทียม - แบบลวดลาย 2.2 การเลือกบรรจุภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ 2.3 ขั้นตอนการทำตะกร้าจากหวายเทียม - ตัดหวายเทียมตามขนาดที่ต้องการประมาณ 38 เส้น - พันโครงตะกร้าด้วยหวายเทียม - เริ่มลายที่ตะกร้าตามที่เตรียมไว้ เช่น 1.แบบลวดลายดอกไม้ 2.แบบลวดลายดอกพิกุล 3.แบบลวดลายรูปนก 4.แบบลวดลายข้าวหลามตัด 5.แบบลวดลายหัวใจ 2.4 ขั้นตอนการทำที่ใส่แก้วเยติจากหวายเทียม - ตัดหวายเทียมตามขนาดที่ต้องการประมาณ 38 เส้น - พันโครงที่ใส่แก้วเยติด้วยหวายเทียม - เริ่มลายที่ใส่แก้วเยติตามโครงที่เตรียมไว้	1. จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารของวัสดุ – อุปกรณ์การทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม 2. วิเคราะห์สารัตถะการถักโดยใช้มือ เพื่อเป็นอุปกรณ์หลักตามลำดับขั้นตอน		65 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		1.แบบลวดลายดอกไม้ 2.แบบลวดลายดอกพิกุล 3.แบบลวดลายรูปนก 4.แบบลวดลายข้าวหลามตัด 5.แบบลวดลายหัวใจ - ตกแต่งที่ใส่แก้วयेติ			
3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ การทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ การทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม 2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และสามารถจัดการการตลาดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม	3.1 การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม - การใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ - การลดต้นทุนการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม 3.2 การจัดการตลาดในการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม - การประชาสัมพันธ์ - การส่งเสริมการขาย - การกระจายสินค้าไปสู่ผู้บริโภค	1. สำรวจและศึกษาแหล่งทำเล สถานที่ตั้ง ร้านหรือการจำหน่าย 2. ศึกษาต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม และดำเนินการตามกระบวนการจัดการตลาด เช่น การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย 3. ศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชน 4. การกำหนดทิศทางเป้าหมายกลยุทธ์ และแผนการจัดการตลาดที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายการทำหน้ากากอนามัย	2.30 ชั่วโมง	30 นาที
4.โครงการประกอบอาชีพ การทำผลิตภัณฑ์งานถักจากหวายเทียม	1 เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้ 2 ตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ ประเมินโครงการ/ปรับปรุงโครงการได้	4.1 การเขียนโครงการประกอบอาชีพเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง 4.2 การตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ การประเมินโครงการ/ปรับปรุงโครงการ	4.1 จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการประกอบอาชีพ 4.2 กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเองและตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการและการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ	3 ชั่วโมง	1 ชั่วโมง